

UNDER NORDLYSET GUOVSSAHASA VUOLDE

Foto: Sonja Siltala

Strømming mellom bibliotek i Troms og Finnmark Oktober 2020 til mars 2021

Beate Heide

Hans Olav Lahlum

Sigrid Agnete Hansen

Berit Alette Mienna

Siri Broch Johansen

Monika Steinholm

Rita Sørly

Rauni Magga Lukkari

Per Anders Todal

Edel Marit Gaino

Jens Martin Mienna

Ørjan Nordhus Karlsson

Tone Elvebakk

Janne Olsby

Endre Lund Eriksen

Troms og Finnmark fylkeskommune
Romssa ja Finnmarkku fylkkagielda
Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni

Nasjonalbiblioteket

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Foto: Privat

Beate Heide og Berit Alette Mienna: *Nammalávlla – en fortelling om en isbjørnunge som kommer vekk fra mammaen sin mens de vandrer mot havet*

**Den fortelles på norsk av forfatter Beate Heide og på samisk av Berit Alette Mienna
Strømmes fra Tromsø bibliotek- og byarkiv mandag 19. oktober 2020 kl. 11.30-12.30**

Nammalávlla handler om en isbjørnunge fra Grønland, Kallaalit Nunaat, som inuitene selv kaller landet for. Isbjørnungen kommer vekk fra mammaen sin mens de vandrer mot havet. De skulle på seljakt. Isbjørnungen roper fortvilet på mamma, men får ikke svar. Den er helt alene i isødet og kjenner ikke navnet sitt, bare sin egen sang som mamma pleier å synge.

Beate Heide er forfatter og spesialpedagog med samiske røtter og bakgrunn fra Andøya i Nordland. Hun har skrevet flere tospråklige bøker på norsk og nordsamisk for barn. Bøkene handler om vanskelige og tabubelagte temaer som brukes for å åpne opp for samtaler med barn.

Berit Alette Mienna er lærer, joiker og forteller. Hun vokste opp i en joike- og fortellerglad samisk storfamilie i Jergul i Karasjok. Hun fikk inn med morsmelka samiske kulturtradisjoner som hun nå viderefremidler til barn, unge og voksne med glede og engasjement.

Berit Heide muitala ja Berit Alette Mienna: *Nammalávlla - muitalus jieknaguovžžačivgga birra mii láhpu iežas eatnis johtimis meara guvlui*

Muitaleaddjit: Girječálli Berit Heide muitala dárogillii ja Berit Alette Mienna muitala fas sámegillii

**Romssa girjerádjju ja gávpotvuorká mánnodat golgotmánu
19.b. 2020 bie. 11.30-12.30**

Nammalávlla lea Ruonáeanan jieknaguovžžačivgga birra, Kallaalit Nunaat, nu go inuihtat iežatgohčodit báikki. Jieknaguovžžačivga láhpu eatnistis eret jođidettiin áhpegáddáin juorjjuid bivdit. Jieknaguovžžačivga balus čuorvu eatnasis, muhto ii oktage vástit. Dat iige dovdda iežas nama ja lea áibbas okto ávdin jienja nalde, dovda dušše iežas lávlaga maid eadni láve lávlut.

Bente Heide lea girječálli ja earenomášpedagoga geas lea sámi duogáš Ánddasullos Norlánddas. Heidelea čállán mánga guovttegielalaš mánáidgirjji sihke sámegillii ja dárogillii. Girjijt leat váttes- jatabuáššiid birra vai rahpasit beassát hupmat mánáiguin fáttáid birra.

Berit Alette Mienna lea oahpaheaddji, juoigi ja muitaleaddji gii lea bájaššaddan stuorabearrašisJergulis Kárásjogas gos leat juoigan ja iluin muitalan muitalusaid. Mienna lea mánnán juo oahppán sámi kulturárbevieruid maid dál viidásit muitala mánáide, nuoraide ja rávisolbmuide iluin ja ángirvuodain.

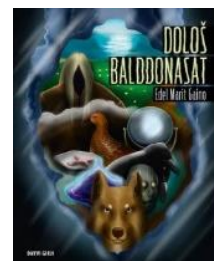
Edel Marit Gaino: *Dološ balddonasat*

Forfattermøte, nordsamisk

Målgruppe: mellomtrinn, ungdomstrinn, voksne

Strømmes fra Alta bibliotek tirsdag 20. oktober kl. 10.00-11.00

Edel Marit Gaino er fra bygda Láhpoluoppal i Finnmark og debuterte nylig med Dološ balddonasat, som er en samling med spøkelsesfortellinger fra gamle dager. Gaino leser noen utvalgte fortellinger fra denne samlingen. Blant dem Min guolbana dološ hávddit som er en selvsopplevd mystisk historie fra virkeligheten. Gaino var deltaker på det første kullet av det samiske forfatterstudiet som ble gjennomført i årene 2015-2017. Målet med forfatterstudiet er å rekruttere nye unge forfattere av samiske tekster spesielt for ungdom.

Edel Marit Gaino: *Dološ balddonasat*

Girječállideavvadeapmi, davvisámegillii

Ulbmiljoavku: gaskadássi, nuoraidskuvla, olles olbmot

Áltá girjerájus manjebárgga golgotmánu 20.beaivvi dii.10.00-11.00

Edel Marit Gaino lea gilázis Láhpoluobbalis Finnmárkkus eret ja lea aitto almmuhan vuosttaš čoakkáldaga, Dološ balddonasat, mat leat gobmemuitalusat dološáiggis. Gaino lohka muhtin dáin čoakkáldaga muitalusain. Okta dain, Min guolbana dološ hávddit, lea imašlaš ieš vásáhus.

Foto: Marie Louise Somby

Gaino lei oasseváldi sámi girječállioahpus vuosttaš joavkkus mii čađahuvvui 2015 2017:s Ulbmil girječállioahpuin lea rekrutteret ođđa nuorra girječálliid geat čállet sámegiel teavsttaid erenomážit nuoraide.

Foto: Privat

Jens Martin Mienna: *Halloween*

Forfattermøte, nordsamisk

19. oktober kl. 10.30-11.30 Nordreisa

21. Oktober kl. 11.30-12.30 Kautokeino

22. oktober kl. 10.00-11.00 Porsanger

Jens Martin Mienna er fra Kautokeino og har gitt ut en rekke bøker på nordsamisk for barn og ungdom. I 2019 ga han ut første bok i en tospråklig serie for barn Nilla ja Ádegáhttu/Nilla og Atekatt. Han er straks klar med tredje bok i serien. Den har Halloween som tema.

Nilla og Atekatt gjør seg klar for den store dagen da man skal kle seg ut og gå ifra hus til hus for å spørre om godteri. Nilla har aldri gjort det, og Atekatt er ikke sikker på om han har gjort det, men de har begge hørt om det. Det er litt skummelt, fordi det er mørkt og alle husene er dekorert med ting som ser litt skumle ut. Kommer det til å gå bra, eller kan det være at de kommer til å møte på et monster eller et spøkelse?

Jens Martin Mienna: *Halloween*

Girječállideavvadeapmi, davvisámegillii Sámi giellavahkku oktavuođas (vahkku 43) galleda son golbma girjerádjosa fylkkas. Lágideamit lea davvisámegillii.

Jens Martin Mienna lea Guovdageainnus eret ja leat almmuhan mánga girjii davvisámegilli mánáide ja nuoraide. 2019:s almmuhii son vuosttaš girjii guovttegielat ráiddus mánáide, Nilla ja Ádegáhttu/Nilla og Atekatt. Son hui fargga almmuha goalmát girjii ráiddus. Das lea Halloween fáddán.

Nilla ja Adegáhttu leaba ráhkkaneame beaivái go galgá gárvodit erenomáš gárvvuid ja mannat anuheame njálgáid viesus vissui. Nilla ii leat goassege dahkat dan, ja Ádegáhttu gal ii leat sihkar leago son dahkan nu, muhto soai leaba goappašagat gullan dan birra. Dat lea veahá issoras, go lea seavdnjat ja olbmot leat hengen ilgadis dávviriid visuide. Boahat go mannat bures, vai deaivaba go stáluid ja gopmiid?

Siri Broch Johansen: *Reivvet kommišuvdnii*

Tana bibliotek mandag 19. Oktober 2020. kl. 18.00-19.00

Siri Broch Johansen i samtale med Harald Gaski på nordsamisk

Sør-Varanger bibliotek 23. oktober kl. 14.00-15.00 (kun Siri Broch Johansen på norsk. Brev til kommisjonen). Arrangementet strømmes

Tanaforfatteren Juho- Sire/Siri Broch Johansen har nylig gitt ut Reivvet kommišuvdnii/Brev til kommisjonen som er en samling med 70 brev stilet til Sannhets- og forsoningskommisjonen.

De fleste brevene er dypt personlige tekster med Johansens tanker rundt fornorskningen og holdninger til samer og de samiske språkene.

Hun har lært seg samisk som voksen og skriver i forordet: "Jeg skriver både på hjertespråket mitt og på morsmålet mitt. Jeg vet alltid hvilket av dem jeg behersker best, og hvilket av dem jeg elsker mest. Det er aldri det samme."

Juho- Sire: *Reivvet kommišuvdnii*

Girječállii ságastallá Harald Gaski:n davvisámegillii.

Deanu girjerájus Vuossárgga golgotmánu 19.b. 2020 di.18.00-19.00

Deanu girječállii Juho- Sire lea gieskat almmuhan girjii Reivvet kommišuvdnii masa lea čohkken 70reive Duohtavuođaja soabadankommišuvdnii. Eanáš dain reivviin leat čiekŋalis persovnnalaš teavsttat Juho-Sire jurdagat dáruiduhtima ja miellagáttot sápmelaččaid ja sámegielaid ektui.

Foto: Lene Odegård Olsen

Son oahpai sámegiella ollesolmmožin ja čállá ge ovdasánistis: «Čálán sihke iežan váibmogielain ja iežan eatnigillii. Dieđán guđemučča hálddašan buoremusat, ja guđemučča ráhkistan buoremusat. Ii leat gossige seamma».

Foto: Privat

Tone Elvebakk og Janne Olsby: *Elle og Ándá er redd ruohttagállis*

Forfattermøte, nordsamisk

Turne i Kåfjord 22. oktober i forbindelse med Samisk språkuke

Manndalen kl. 09.00-10.00

Birtavarre kl. 11.00-12.00

Olderdalen kl. 13.00-14.00

Arr.: Samisk språksenter i Kåfjord i samarbeid med Kåfjord bibliotek

Forfatterne jobber til daglig ved Várdobáiki på Evenskjer og ga i 2019 ut den fjerde tospråklige boka om de to samiske dukkene Elle og Ándá. I denne boka er det mørketid og førjulstid som er tema. Dukkene og bøkene om dem brukes av forfatterne til å formidle samisk språk og kultur til førskolebarn og barn på småtrinnet i grunnskolen.

Elle og Ándá rydder gårdsplassen til jul da de oppdager musespor i snøen. De lurar på om det er ruohttagállis som er på ferde. I mørketida og førjulstida er ruohttagállis med šnierraráiduen på ferde. Da må det være ryddig og fint ute, og friskt vann må stå klart i tilfelle han er tørst når han passerer. Hvis ikke, leter han etter annet å slukke tørsten med. I verste fall drikker han blod, enten fra husdyrene eller kanskje til og med menneskeblod.

Tone Elvebakk og Janne Olsby: *Elle ja Ándá ballaba ruohttagállásis*

Turnea Gáivuonas golggothmánu 22.b Sámi giellavahku oktavuodas. Olmmaivákkis, Biertaváris ja Dálusvákkis.

Čállii guovttos bargaba beaivválaččat Várdobáikkis Evenáššis ja almmuheigga jagi 2019 njealljád guovttegielalaš girjji sámi vávváid Elle ja Ándá birra. Skábma ja ovdal juovllaid áigi leat fáddán. Vávváid ja girjjiid geavaheaba go muitaleaba sámegiela ja kultuvrra birra ovdaskuvlamánáide ja 1-4 luohká mánáide vuodđoskuvllas.

Elle ja Ándá čorgeba šillju juovllaide go fuobmába sáhpánluottaid muohttagis, soai jurddašallaba ahte lea go ruhttagállis jođus. Skábman ja ovdal juovllaid áigge leat ruohttagállis ja šnierraiduvvá jođus ja dalle ferte leat čorgat olggobealde. Váras čáhci ferte maid leat sajis jus lea goiku go johttá meaddel. Jus ii leat čáhci de ohca eará maid sáhttá juhkat, vearrámusat juhká juogu olbmuid dahje šibihiid vara.

Lág: Giellasiida ovtta Gáivuona girjerájuin.

Rita Sørly og Rauni Magga Lukkari: *Ábiid plástihkat/Plasten i havet*

Eventyrstund for barnehager/ småtrinn.

Tromsø bibliotek- og byarkiv torsdag 4. februar 2021 kl. 10.00-11.00 (strømmes i sanntid til folkebibliotek i Troms og Finnmark)

Tospråklig billedbok med et veldig viktig og aktuelt tema - om plasten som forsøpler havene våre. Forskerne Aihe og Whina reiser sjøveien fra Otago på New Zealand til Gamvik i Norge. De skal delta på en konferanse der og undersøke en gåsenebbhval som har strandet i fjæra. Hvalen bor på dypet i tropiske vann. Hva har ført hvalen helt til Gamvik på Finnmarkskysten? På turen opp til Norge reiser de med båt og skal forske på plast i sjøen hele veien opp til Norskehavet og Gamvik.

Boka blir lest på norsk og nordsamisk av forfatter Rita Sørly og Rauni Magga Lukkari som har oversatt boka til nordsamisk. Boka har flotte illustrasjoner av Malgorzata Piotrowska.

Foto: Hilde Katrine Eriksen

Foto: Agnete Brun

Hans Olav Lahlum: *Trump, Biden og slaget om USA*

Strømmes fra Tromsø bibliotek og byarkiv 7. desember kl. 18.00-19.00 med tema amerikanske presidenter.

Hans Olav Lahlum (f. 1973) er historiker og forfatter. Han har skrevet både krim og biografier, er aktiv sjakkspiller og politiker. I hans nye bok *Trump, Biden og slaget om USA* skriver han om årets presidentvalg. Lahlum er født i Mo i Rana og har vokst opp i Jektvik i Nordland, men har bodd på Gjøvik siden 1989. I Tromsø i desember skal han snakke om det amerikanske valget, og om sin nye bok.

Foto: Fabian Uboda

Sigrid Agnete Hansen: *Ser du dette?*

Strømmes fra Tromsø bibliotek 27. januar 2021 kl. 19.00-20.00

Sigrid Agnete Hansen (f. 1989) er programleder i Helgemorgen i NRK, kommer fra Harstad og bor i Tromsø. «Ser du dette?» er hennes første bok. Ungdomsboka handler om vennskap og tillit, om bildedeling på nettet og om nattlige meldinger som får blodet til å bruse. Til tross for at boka ble lansert ved koronapandemiens utbrudd, har *Ser du dette?* blitt synlig i litteratur-Norge, og fått fine tilbakemeldinger fra lesere og anmeldere.

Boka er solgt til Danmark og Sør-Korea og Bok i P2 kaller den «en sterk debut om et alvorlig tema». Vi gleder oss til å høre Sigrid Agnete Hansen snakke om sin debutroman!

Foto: Privat

Monika Steinholm: *Ikke akkurat lykke*

Hammerfest 16. februar 2021 kl. 11.00-12.00

Måsøy 17. februar kl. 1130-12.30

Strømmes fra Alta bibliotek 18. februar 2021 kl. 11.00-12.00

Monika Steinholm (f. 1983) er en norsk barnebokforfatter fra Kvaløya. Hun har skrevet 12 bøker for barn og ungdom, og flere av dem er solgt til utlandet. *Ikke akkurat Lykke* handler om vennskap, rap, slampoesi og om å våge å stå opp for seg selv og drite i at de kule jentene synes du er verdens største loser. Boka har fått strålende omtale, og Solgunn Solli i Altaposten kaller Monika Steinholm "en av Norges aller beste ungdomsbokforfattere". Vi ser fram til å høre henne fortelle om «Ikke akkurat Lykke».

Foto: Stine Friis Hals

Endre Lund Eriksen: *Dyrenes detektivbyrå* og *Hvordan jeg tjente min første million*

Vadsø bibliotek 16. februar 2021 kl. 17.00-18.00

Berlevåg bibliotek 17. februar kl. 10.00-11.00

Strømmes fra Sør-Varanger bibliotek 18. februar kl. 13.00-14.00

Endre Lund Eriksen skriver bøker for barn, ungdom og voksne, og filmmanus. Han er født i Bodø i 1977, og bor i Tromsø. Endre debuterte i 2002 med «Pitbull-Terje går amok», som han fikk Kulturdepartementens pris for beste barne- og ungdomsbok for. Filmen ble filmatisert i 2005 i regi av Arild Frølich, og ble sett av over 200 000 på kino.

På miniturnéen i februar skal han i Sør-Varanger fortelle om «Dyrenes detektivbyrå» og i Vadsø og Berlevåg fortelle fra den nye ungdomsboken «Hvordan jeg tjente min første million».

Foto: Åse Brandvold

Per Anders Todal: *Havlandet*

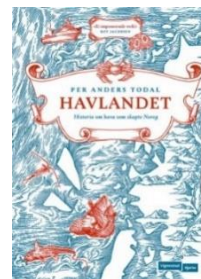
Uke 11 2021, uken for «Folkebibliotek som kunnskapsaktør»

Hammerfest bibliotek 16. mars 2021 kl. 13.00-14.00

Harstad bibliotek 17. mars kl. 18.00-19.00

Strømmes i samtale med John Gustavsens fra Senja bibliotek 18. mars kl. 19.00-20.00

Med stor kunnskap, kjærlighet og innsikt skriver journalisten Per Anders Todal boken om Havlandet. Boken som tar oss med til brislingjakt i Sognefjorden, til Røst og hvalfangst i Nordsjøen. Boka skildrer det mangfoldige liv under vannflaten og havets ulike historier. Boka forteller noe om hvordan havet på ulikt vis har påvirket menneskers vilkår i Norge.

Per Anders Todal er journalist og forfatter (f. 1968), er oppvokst på Nordmøre, og har bakgrunn fra Universitetet i Bergen og University of Berkeley.

Foto: Julie Pike

Ørjan Nordhus Karlsson: *Hvit armada*

Strømmes fra Senja bibliotek 25. mars 2021 kl. 19.00-20.00

Høypuls, action og storpolitikk i Nord-Norge – Ørjan Nordhus Karlsson har en spennende bakgrunn fra Forsvaret, Forsvarsdepartementet, og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Han bruker sine erfaringer med internasjonale kriser i sitt forfatterskap, blant annet etter å ha ledet et kriselag i regi av EU etter tyfonen Haiyan på Filippinene, og jobbet i Japan etter katastrofene i 2011.

Når Karlsson skriver thrillere om storpolitikk, er det ekstra skummelt. For han tegner et veldig realistisk bilde av hva som kan skje. Hvit armada handler om forholdet mellom Russland og Norge. Etter en eksplosjon i den russiske industribyen Nikel blir Kirkenes sentrum for en storpolitisk skandale. Men hva er det egentlig som skjer bak kulissene? Ørjan N. Karlsson skriver både for voksne og ungdom, og har gitt ut over 15 bøker innen fantasy og thrillere. Vi gleder oss til å høre ham fortelle om «Hvit armada».

